

Vladimír Hanuš

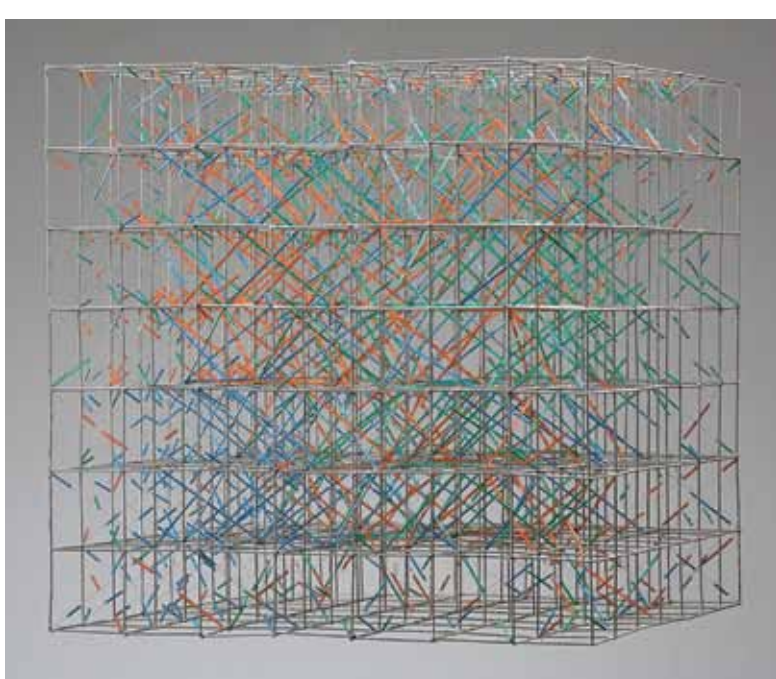
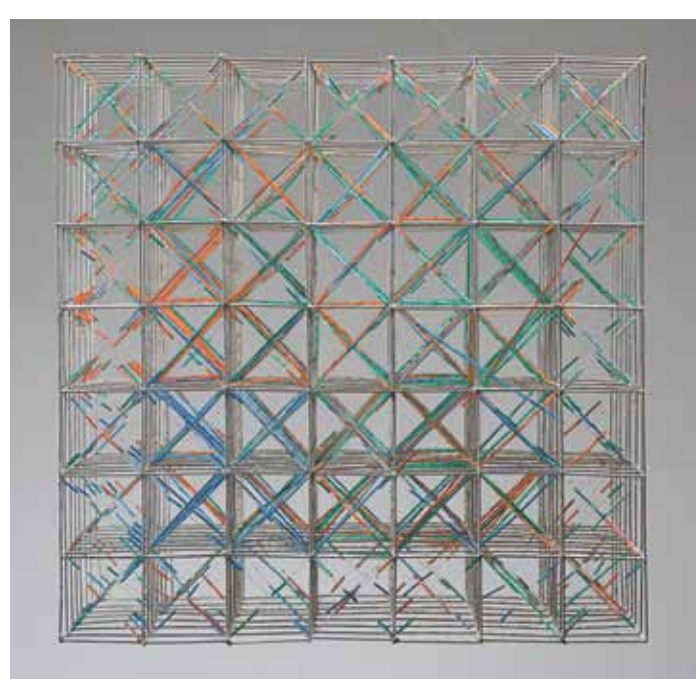
Krajina zevnitř / Landscape from the Inside

Práce z let 1991–2014 / Selected works from 1991–2014

GAVUCHEB

Galerie výtvarného umění v Chebu

1. 5.–15. 6. 2014 / Vernisáž 30. 4. 2014, 17.00

Místo / A Place, špejle, silon, plastová brčka / wooden skewers, nylon, PVC straws, 70 × 70 × 70 cm, Galerie Klatovy / Klenová

Na konci zahrady / At the End of the Garden, 1998, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 110 × 110 cm

Výstava představuje reprezentativní výběr z dosavadní tvorby Vladimíra Hanuše s důrazem na závěrečné období jeho tvorby. Přestože se jeho obrazy na první pohled jeví jako zcela abstraktní, tj. že by mohly být namalovány prakticky kdekoliv, třeba i v kontextu zcela jiné kultury na druhém konci světa, opak je pravdou: jsou pevně ukotveny v místě svého vzniku, v jeho domě na polosamotě u vsi Debřeců nedaleko Skuhrova nad Bělou a v okolní krajině podhůří Orlických hor. Ostatně právě krajina je základní konstantou jeho tvorby a stala se také mottem této výstavy. Hanuš však rozhodně není krajinářem v tradičním smyslu. Vnější podoba krajiny se v jeho obrazech téměř neobjevuje, s výjimkou raných obrazů z druhé poloviny 80. let, v nichž ještě lze identifikovat konkrétní motiv. Nicméně najdeme zde motivy z krajiny odvozené a k ní odkazující, jako jsou horizonty, oblaka nebo pole, přetavené v originální symbolický jazyk, jímž Hanuš vyjadřuje své spirituální pojetí světa.

Vladimír Hanuš se narodil v roce 1961 v Rychnově nad Kněžnou v rodině, která neměla s výtvarným uměním nic společného. On sám sice od dětství kreslil a vypracoval se v tom k mimořádné zručnosti, ale tím také jeho zájem o umění končil. Jediné, co ho opravdu bavilo a v čem viděl svou životní perspektivu, bylo létání. Zážitek z raného dětství, když nedaleko od něj přistál na poli větroň, jej hluboce zasáhl. Od té doby se chtěl stát pilotem, ve čtrnácti letech začal pomáhat a pak i létat na větroních v Aeroklubu v Žamberku.

Na létání jej fascinovaly především zážitky na hranici mimosmyslového vnímání, které zároveň měly výrazné vizuální charakter – kontakt s oblaky, jiné barvy a světlo... Zde je nejspíš prvotní zdroj specifické barevnosti jeho obrazů, která se tolik liší od barev, jež nacházíme v přirozeném světě. Když se mu však po gymnáziu nepodařilo dostat se na studia na pilota dopravních letadel na Vysoké škole dopravy a spojů v Žilině, nezbývalo mu nic jiného než si odkroutit dva roky v uniformě. Strávil je v Plzni a využil je alespoň tak, že si ve volném čase zkušel malbu olejovými barvami, tehdy ještě v naivně surrealistickém duchu. Po vojně odešel do Prahy, kde si našel manuální práci, a začal se systematicky připravovat na přijímací zkoušky na akademii. Uspěl se mu však podařilo až v roce 1988 ve věku 27 let.

Mezi dvěma / In between the Two, 2000, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 230 × 280 cm

První pole II / The First Field II, 2005, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 120 × 118 cm

Během studií v první polovině devadesátých let vytvářel obrazy a objekty založené na pravouhlé síti. Jeden z nich s názvem *Místo*, který vznikl v roce 1991 v Malichově ateliéru, jsme postavili na začátek této výstavy. Má podobu krychle z bílých špejlí v pravouhlém rastru, do něhož je vložena další, tentokrát diagonální struktura tvořená vlasci, v nichž jsou navlečena barevná plastová brčka. Subtilní konstrukce se vznáší v prostoru na neviditelném závěsu, díky své lehkosti se s každým závanem vzduchu pomalu otáčí tam a zase zpět a divákovi tím nabízí nevšední zážitek: vnitřní struktura se z určitého pohledu uspořádá do pravidelné geometrické sítě, aby se zase pozvolna proměnila v chaotickou skladbu různě skloněných a překrývajících se diagonál. Jako by nám tím dílo říkalo: stejná věc se nám může jevit jako chaos i řád, závisí pouze na úhlu pohledu. Metafora světa, který nám většinou připadá příliš složitý, zmatečný a postrádající smysl, aby se někdy, jakoby zázrakem a na malou chvíli, uspořádal a odhalil svou vnitřní harmonii.

Je zajímavé, že létání se s uměním v jeho životě téměř nepřekrývá: když se později začal vážně zabírat malířstvím, definitivně s ním skončil. I proto by se dalo s jistotou nadsázkou říci, že umění pro něj bylo pokračováním létání jinými prostředky – a jeho různé aspekty se také opakovaně objevují v jeho tvorbě, ať už to jsou motivy kroužení, jež je charakteristické pro létání na větroních, nebo zobrazování krajiny z nadhledu, nad níž jako by se vznášel či prolétával. V 80. letech tuto nezvyklou perspektivu použil zejména v obrazech, které mají už mnohem složitější obsahovou i formální strukturu. Především tu už nejde o pouhý pohled shora a Hanuš do obrazů dostává smotaný pohyb. Spirálovité či kruhové linie evokují nízké kroužení, spojené s topoi. Zahrady a sadu, tedy jakési intimní verze krajiny. Naopak prohnuté křivky oddělující azurovou plochu nebe od pestře barevné země vyvolávají závratný dojem zakřiveného horizontu vnímaného z kokpitu letadla při kroužení nad krajinou (*Mezi dvěma*). Změnila se i jeho práce s barvou, kterou předtím spíše tlumil v černobílých škálách pouze s lokálními barevnými akcenty. Naopak nové obrazy se rozeznávají v mocný

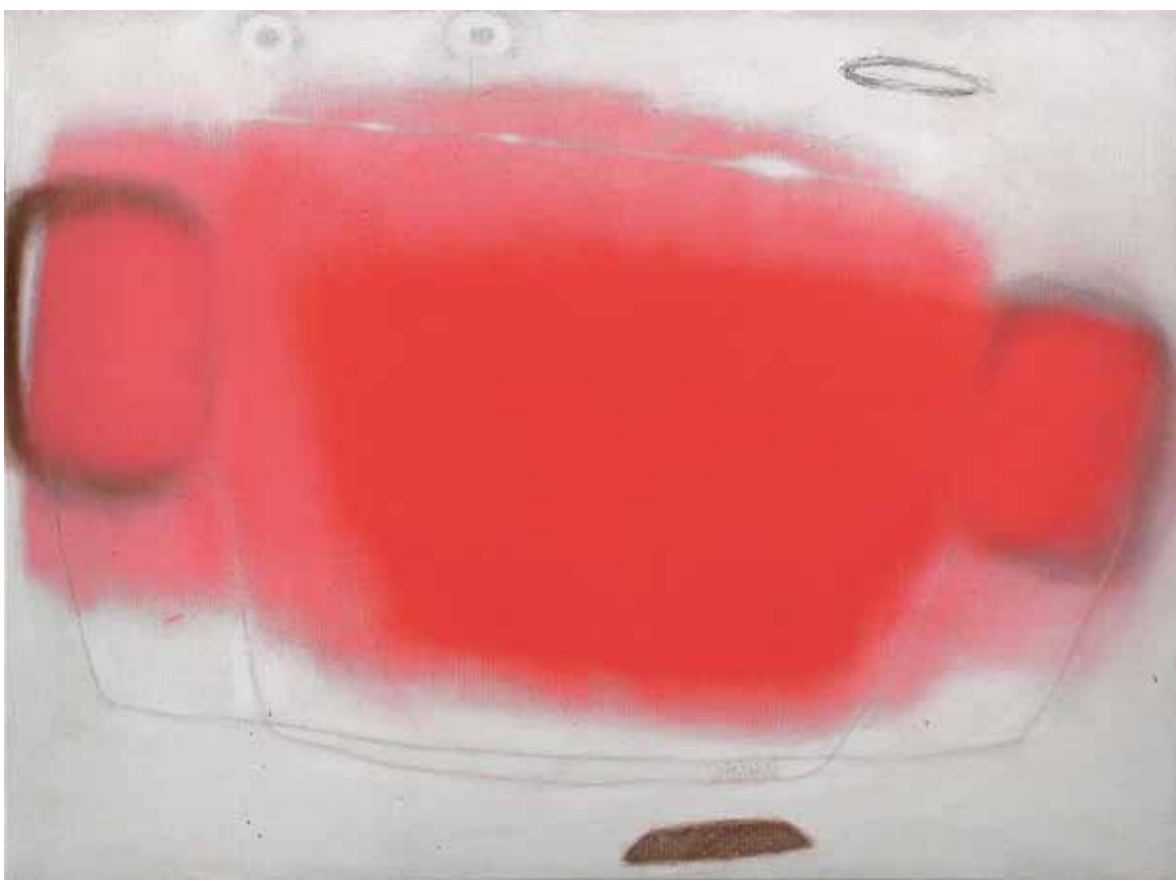
Kocourek Mět v inverzní krajině / Mět, the Kitten, in the Inverse Landscape, 2006, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 112 x 130 cm

Krajina s horizonty / The Landscape with Horizons, 2006, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 120 x 130 cm

Červené tělo krajiny III / The Red Body of a Landscape III, 2008, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 150 x 190 cm

Zrůžovělý oltář trojkrajiny / A Three-fold Landscape Altar Turned-to-Pink, 2011, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 90 x 120 cm

Vladimír Hanuš

*1961, Rychnov nad Kněžnou
1988–1994 AVU Praha (1990, 1992–1994 F. Hodonský, 1990–1992 K. Malich)

Samostatné výstavy / Solo Exhibitions

1994, 1995, 1997, 1999, 2003 Galerie Via Art, Praha
1998, 2001, 2014 VG Pardubice
1998 Galerie Klatovy / Klenová
2007 Galerie Hradec Králové
2014 GVU Náchod

Skupinové výstavy / Collective Exhibitions

1994 Nová jména, Galerie Václava Špály, Praha
1997 Paralely Praha – Paříž, České centrum, Paříž
2001 Magie barev, GMU Hradec Králové
2013 Ze středu ven, ZG Plzeň

chorál zářivých tónů jak v souvislých plochách sytých barev, tak především v mozaikách tvořených různobarevnými ploškami. Ty do obrazu vnášejí ornamentální prvek téměř secesní povahy, v současném umění zcela ojedinělý. Výsledkem jsou barevné kompozice mimořádné komplikovanosti a působivosti, v nichž se Hanuš poprvé projevuje jako výjimečný kolorista. V letech 2003 až 2005 vytvořil volnou sérii obrazů *Otisky krajiny*, představující malířské parafráze průhledů do krajiny či zahrad, kde mu ústup k plošnosti a celkové zjednodušení obrazové koncepce znovu umožnily rozehrát barevnou složku obrazu. Bohatě strukturované kompozice malované uvolněným rukopisem připomínají svým vervným pojetím se stopami štetcového duktu některá díla amerického abstraktního expresionismu. Spíše drobnější a navzájem se překrývající tahy pestrých transparentních tónů vedené různými směry se postupně tvarově i barevně zhutnily a ustálily do větších barevných polí a nakonec do pole jednoho pokrývajících celou – nebo téměř celou – plochu obrazu. Zůstaneme-li u srovnání s americkou malbou 50. let, pak se z „action painting“ stala „color field painting“, z vitálních barevných změtí evokujících přírodní struktury, jak je známe třeba od Helen Frankenthalerové, rothkovská meditativní pole. Ta pak začal dále strukturovat horizontálními liniemi, odkazujícími opět ke krajině, tj. k horizontu. V obrazech z roku 2006 se začínají zmnožovat do několika linií a pásů nad sebou, zároveň se v několika obrazech objevují konkrétní motivy, zátiší nebo zvířata – kočky a ptáci. Největší pozornost je na výstavě logicky věnována jeho poslednímu období, které počíná zhruba v roce 2008 a je tu představeno vůbec poprvé ve větším souboru. Jedná se o jakési světelné vize v krajině. Jejich charakteristickým znakem jsou oblé tvary oblaků a polí, reprezentující sféry nad a pod horizontem, jehož linie tentokrát chybí. Do nich se někdy zařezává proud světla nebo je opět doplňují drobné postavy. Ostatně – jak již bylo zmíněno v předchozích odstavcích – spojení fragmentů konkrétního světa, zvířat, lidí, věcí i rostlin s abstraktní strukturou obrazu, která může fungovat jak s reálným motivem, tak i bez něj, se u něj objevuje opakovaně. Je to jeden z význačných rysů jeho umění, který odkazuje k autorově zakotvení v realitě prožitého.

Důležitým rozměrem Hanušovy osobnosti jsou také hudba a poezie. Poslech vážné hudby ve špičkových nahrávkách je neodmyslitelnou součástí jeho vnitřního života, dokonce se už v pozdním věku začal učit na cello a také se zabývá grafickým designem z této oblasti (spolupracuje s Hudebním nakladatelstvím Českého rozhlasu). Poezii píše a sám si ji ilustruje, ovšem jen pro vlastní potřebu a pro své přátele. Někdy jsou to poetické záznamy snů, jindy v ní zazní hudební motivy, jeho básně však na nás především působí jako ekvivalent jeho obrazů v jiném médiu. Ostatně samotné názvy děl – v jeho případě velmi důležité – často připomínají fragmenty básní. Díky jeho poezii můžeme lépe pochopit jeho výtvarnou tvorbu, výrazně subjektivní a vlastně lyrickou. I tento aspekt ji staví mimo hlavní proudy současného umění, přesto však představuje výrazný a osobitý tón, který lze snadno ve změtí hlasů dnešního umění přeslechnout – už jen proto, že zaznívá z periferie Čech. Připravili bychom se však o setkání s mimořádným umělcem a dílem.

Marcel Fišer

The exhibition presents a representative selection of the overall body of artwork produced by Vladimír Hanuš, with an emphasis on his most recent works. Vladimír Hanuš is a true colourist, who over the last two decades has created a vast and consistent work in this vein, developing the line established by Šíma and Malich in a rather original manner. As the title of the exhibitions suggests, the greatest constant running through his work is the theme of “countryside” that gets transposed in subtle spiritual visions. His paintings and objects repeatedly feature the motifs derived from his love of flying sailplanes – a countryside seen from above, lines suggesting flying in loops, and cloud-evoking designs. Hanuš has always been fond of flying: he started when he was fourteen, continued for more than ten years, and even wanted to become a civil pilot by profession, but in the end he had to give up his dream as he failed to be accepted into a prestigious flight school. That is why his first attempts at painting did not take place until after his mandatory joining of the military service. Soon after he decided to apply to the Prague Academy of Fine Arts, which he did repeatedly but did not succeed until 1988, at the age of twenty seven. Now, this was shortly before the “velvet” revolution of November 1989, which brought about radical changes, including a major reshuffling of the faculty staff. As for Hanuš, who had picked up early modernist landscape painting (from impressionism to early cubism) in the second half of the 1980s, the logical choice was the landscape-painting studio of František Hodonský. In 1990 he switched over to Karel Malich, a teacher closer to his heart – with a similar spiritual approach and a desire to capture the unseen. After Malich left his post at the Academy, Hanuš returned to Hodonský’s studio. Throughout his graduation year of 1994 his work appeared at various prominent exhibitions of young Czech art, e.g. the *Jinde a v čase* exhibition (Náchod) or the *Nová jména* exhibition (Špálova Gallery, Prague). After graduating, Vladimír Hanuš got married and returned home, to his native region of Orlické hory. Additionally on the list of his creative deeds, there is music and poetry, which he not only composes but also illustrates (although solely for himself and his friends)... After all, when browsing through the titles of his art works, it feels like reading fragments of poetry.

Vladimír Hanuš
Krajina zevnitř / Landscape from the Inside

Práce z let 1991–2014 / Selected works from 1991–2014

Velká galerie / The Big Gallery

1. 5.–15. 6. 2014

Vernisáž ve středu 30. dubna v 17.00.

Kurátor / Curator: Marcel Fišer

Grafika / Graphic design: Pavel Růt

Architekt / Architect: Miroslav Vavřina

Výstava je doprovázena katalogem vydaným v spolupráci s nakladatelstvím Arbor vitae a GVU Náchod. / The exhibition is accompanied by a catalogue published in cooperation with the Arbor vitae publishing house and the GVU Náchod gallery.

Galerie výtvarného umění v Chebu,

příspěvková organizace Karlovarského kraje

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb

T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163, info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstava je podpořena z grantového programu MK ČR. V roce 2014 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Marcel Fišer, překlad Věra Chase, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 900 ks.

Titulní strana / On the cover page: Vyzářené soustředění / The Lit-Up Junction of Converging Paths, 2009, akryl na plátně / acrylic paint on canvas, 140 x 150 cm